

RECULL DE LES PUBLICACIONS MÉS INTERESSANTS SOBRE EL POETA

►►►

Jacint Verdaguer. Autobiografia literària, a cura de Ricard Torrents. EUMO EDITORIAL.

■ Ricard Torrents és un dels coneixedors més conspicus de la vida i de l'obra de Verdaguer i va fer notar, anys enrere, la importància que tenien els pròlegs que el mateix poeta havia anteposat a bona part dels seus llibres. Ho són, tant per la manera de reflexionar-hi en veu alta sobre temes i qüestions poeticoliteraris, com per l'habilitat que hi demostra en la funció de presentar en públic el poeta. El cas és que constituïren una brillant novetat, entre els escriptors del seu temps, i Verdaguer va saber-los confegir amb prou traça perquè, a més de funcionar-li com una peça literària harmònica dins del volum que calia, quan el lector els llegeix un darrere de l'altre s'adona que constitueixen, com demostra aquest llibre, una coherent i esplèndida autobiografia literària.

Així és l'esperit del volum que presenta, prologa i comenta de manera lúcida Ricard Torrents, fent que es do-

L'Anuari Verdaguer ha deixat de publicar-se per manca de suport econòmic

nin la mà, un rere l'altre, els pròlegs que va escriure a disset de les seves obres: des de l'estrena a *Dos màrtirs de ma pàtria* (1865) fins al pòstum *Al cel* (1903), als quals suma, per raons òbvies, el *Primer discurs de la font del Desmai* (1867). Tot plegat conforma un conjunt de reflexions poètiques que fan més entenedores les claus estètiques de l'escriptor i la seva evolució, i posen en relleu, al mateix temps, les trampes i artificis d'un poeta que sabia molt bé el pa que s'hi donava en cada cas i de quina manera, segons les circumstàncies, li calia presentar-se en públic. No fan sinó revelar, un cop més, el geni d'un escriptor excepcional.

Rutes del paisatge. Verdaguer. Textos d'Àngels Verdaguer, Xavier Roviró i Ramon Gual. INSTITUT DEL PAISATGE URBÀ / AJUNTAMENT DE BARCELONA / EDITORIAL MEDITERRÀNIA.

■ Aquesta és una proposta turística i didàctica de força interès per divulgar els eixos de la vida i l'obra de Verdaguer passejant, amb el poeta sota el braç, per les geografies que li

foren més familiars. El conjunt és format per un llibre que presenta textos introductoris i mostres literàries, relacionats amb cadascun dels indrets per visitar, i un CD-ROM que, si cal, converteix la lectura en audició, tant per les informacions sobre cada ruta en concret com dels textos de Verdaguer que fan al cas. Un llibre, doncs, pràctic, útil i amè.

Les visites i excursions que s'hi contenen són estructurades en tres blocs referits a les tres geografies cabdals de la vida de Verdaguer: el primer abraça Barcelona, anomenada *La ciutat dels tres turons*, i ressegueix els espais de la vida professional del poeta, els indrets on va viure, triomfar i patir prop de trenta anys, entre el 1874 i el 1902. El segon bloc, *La cara Ausona* (Folgueroles, Vic i la comarca), s'adreça als topants familiars, al marc daurat de la infantesa i als paisatges adolescents del seminari i de Can Tona, fins que va cantar missa i li tocà exercir el seu ministeri a Vinyoles d'Orís. *Canigó*, finalment, entès en sentit ampli, des de Prats de Molló i la Presta fins a Perpinyà, recull la relació del poeta amb la Catalunya Nord centrada, sobretot, en l'elaboració de *Canigó* (1885), però també com a record d'un primer refugi per a Verdaguer i els seus amics capellans (Collell i Torras i Bages, entre altres), fugint de la inestabilitat política de començaments del 1874.

Anuari Verdaguer 1997-2001. sota de la Societat Verdaguer. EUMO EDITORIAL / UNIVERSITAT DE VIC.

■ L'*Anuari Verdaguer*, publicació destinada a promoure estudis sobre Verdaguer, va néixer l'any 1986 i fins al 1992 va anar publicant-se de manera regular. El que havia de ser el número vuit, però, corresponent al 1993, es va convertir en un número doble, 1993-1994, i va passar el mateix amb el novè lliurament, 1995-1996. D'aleshores ençà, el temps de publicació s'ha espaiat encara més i el darrer lliurament, el que fa deu, aplega cinc anys, entre el 1997 i el 2001. Una nota editorial explica que la causa de la interrupció ha estat la manca de suport econòmic, i alerta d'un futur que no sembla pas falaguer: "Tenim confiança -diu l'esmentada nota- que la notable activitat que enguany està desenvolupant la Societat en diversos àmbits tindrà continuïtat en els propers anys i assegurarà, també, la publicació de l'*Anuari*".

Últimes recomanacions

► Totes les tries són subjectives i la mitja dotzena de llibres que ha sortit són els que considero de més interès per tal de continuar avançant en un millor coneixement de Verdaguer. Pot arrodonir-se amb altres propostes singulars, com el curiós *Del Canigó a l'Aneto* (Pagès Editors), a cura de Curt Wittlin i Narcís Garolera, que plaurà sens dubte al món excursionista, i un altre d'estirp més pedagògica, *Jacint Verdaguer, l'home que creava mons* (Eumo Editorial), de Carme Bernal i Carme Rubio. També l'inventari de la producció religiosa de Verdaguer en forma de petits impresos com ara els goigs, les cobles i els himnes, aplegada i comentada per Joan Carreres i Pera a *Els goigs de mossèn Cinto* (Editorial Claret) i encara recomanaria, per tancar, els quatre papers verdaguerians aplegats per Josep Massot i Montaner en el seu darrer llibre, *Escriptors i erudits contemporanis. Tercera sèrie* (Publicacions de l'Abadia de Montserrat).

Com una coda, es pot fer un cop d'ull als dossiers que han dedicat revistes i diaris al centenari de la mort de Verdaguer i, posats a remenar, m'han semblat força útils els dos que va publicar *Serra d'Or* (febrer i abril del 2002), el de *Nexus*, revista de la Fundació Caixa de Catalunya (desembre del 2002) i el de *Revista de Girona* (març-abril del 2003). Realment, la collita editorial de l'Any Verdaguer ha estat esplèndida i podem, amb legítim orgull, felicitar-nos-en tots plegats.

Els deu volums que fins ara conformen el corpus d'*Anuari Verdaguer* recullen una notable aportació d'estudis sobre el poeta de Folgueroles i no cal dir que una hipotètica fi de la publicació seria una pèrdua lamentable, a més d'una vergonya en termes de política cultural. Qui sap si no posaria en dubte la mateixa inèrcia de l'Any Verdaguer, que, tot i ser molt positiu en general, ha esmerçat esforços en accions molt més prescindibles que no pas la continuïtat de l'*Anuari Verdaguer*.

Entre les prop de quatre-centes pàgines d'aquest volum, el lector trobarà estudis que parlen del misticisme de Verdaguer vist per Carles Riba (Jordi Malé), de la recepció coetània de *Pàtria* (1888) (Ramon Pinyol) i de la influència d'Hesíode en Verdaguer (Albert Vitrià). També un seguiment de la recepció de Verdaguer per part del *Diari de Barcelona* (Antònia Tayadella), dues sàtires contra Verdaguer

Mossèn Cinto celebrava sessions d'exorcisme al número 7 del carrer Mirallers

enviades als Jocs Florals del 1874 (Xavier Vall), una carta inèdita de Verdaguer a Amadeu Vives (Margarita Tintó) i treballs diversos sobre la literatura de Jaume Collell, Narcís Oller i Yxart. Amb el benentès que l'*Anuari Verdaguer* no es planta, només, davant del poeta de Folgueroles sinó que estén la seva mirada sobre tot el XIX, el Segle Romàntic.

.....
Manuscrits verdaguerians de revelacions, exorcismes i visions. Volum II. Quaderns d'exorcismes. Estudi introductor de Joan Bada. Establiment del text d'Amadeu-J. Soberanas. Apèndix codicològic de Joan Santanach. EDITORIAL BARCINO.

■ El segon volum dels *Manuscrits verdaguerians de revelacions, exorcismes i visions* conté un gruix important de les anotacions personals del pobre mossèn Cinto en les sessions exorcistes que celebraven

a la casa anomenada d'oració, al quart pis del número 7 del carrer Mirallers, una referència que és absent, per cert, en la *Ruta Verdaguer* ressenyada en aquest mateix panorama. Aquestes sessions es van escaure entre el 23 de maig del 1890 i el 3 de novembre del 1892, i si he dit que el volum conté un gruix important de les experiències anotades per Verdaguer és perquè les llibretes d'exorcismes que ara es publiquen són tres de les quatre conegudes: els números I, III i IV. La que duia el número II va ser sostreta de l'arxiu de Ripoll entre el 1960 i el 1964, i segons explica Josep Junyent i Rafart en el pròleg del volum anterior (*Manuscrits verdaguerians de revelacions, exorcismes i visions (I). Llibretes de visions de Teresa*, 1994), un estudiós a qui havia deixat el manuscrit mai no el va tornar.

Si més no, aquesta edició serveix per tancar, un segle després de la mort de mossèn Cinto, els enigmes i misteris d'un tema envendreit i polèmic, vist sovint com a causa d'escàndol, motiu immediat de l'expulsió de Verdaguer de casa López i foc que van atiar sense contemplacions els seus contraris per tractar-lo de beneit i de boig. L'edició, que és un encert, s'il·lumina amb un llarg estudi a càrrec de Joan Bada, continuador dels estudis de Josep Junyent, i que emmarca l'afer del xarampió exorcista en el context canviant de l'església catòlica del darrer terç del segle XIX.

EL QUIOSC

PEPO TAMARIT



Ebre 38. Número 1. UNIVERSITAT DE BARCELONA. BARCELONA, MAIG, 2003.

Primer número de la *Revista Internacional de la Guerra Civil 1936-1939*, que en ofereix articles de contingut històric i reflexiu signats per Pelai Pagès, Vicenta Cortés, Andreu Besolí, Svetlana Pozharskaya i David Gesalí, entre molts d'altres.



Descobrir Catalunya. Número 68. GRUP 62. Barcelona, setembre, 2003.

El tema central d'aquest número està dedicat a la vall de Camprodon, però també, a banda de les seccions fixes, tenim tres reportatges: un sobre mussols i òlibes, un sobre les festes de Santa Tecla de Tarragona i un sobre la Barcelona rural.



Leer. Número 146. S&C. Madrid, octubre, 2003.

El dossier de *Leer* està dedicat al debat que s'ha iniciat ja fa temps: la funció de l'esquerra política o, en concret, la crisi de l'esquerra després de la caiguda del Mur de Berlín. A banda de crítiques literàries, també hi ha una entrevista a l'actor comunista Antonio Gamero.